

KONİŞMENTO

Bir taşıma sözleşmesinin yapıldığını ispatlayan, eşyanın taşıyan tarafından teslim alındığını veya gemiye yüklendiğini gösteren ve taşıyanın eşyayı ancak onun ibrazı karşılığında teslimle yükümlü olduğu senettir. Taşınan eşya için taşıyanın kendisi veya yetkili bir temsilcisi tarafından düzenlenir ve eşyayı temsil eden kıymetli evrak niteliğindedir.

Düzenleme anına göre:

- 1- TESELLİM KONİŞMENTOSU
- 2- YÜKLEME KONİŞMENTOSU

Devrine göre:

- 1- NAMA YAZILI
- 2- EMRE YAZILI
- 3- HAMİLE YAZILI

Konşimento yazılı olarak düzenlenir. Elektronik olarak da düzenlenebilir. Bir emtia senedi olduğu için eşyanın cinsi, ifareti, markası, miktarı mutlaka konşimentoda yer almalıdır. Gemiye yüklenen veya yüklenmek üzere teslim edilen yük ile ilgili ayırt edilmesini sağlayacak bilgiler bulunmalıdır. Yükün durumu ile ilgili bir çekince varsa bunun mutlaka konşimentoya kaydı gerekir. Yükün haricen durumu hakkında konşimentoda müspet-menfi herhangi bir kayıt yoksa, bu durum yükün taşıyan tarafından iyi halde teslim alındığı yönünde bir karine oluşturur. Bu karinenin iğnisiği gönderilene karşı aksinin ispatı mümkün olmaz.

Konşimentonun bir işlevinde taşıyanı ve gönderileni tayin etmesi ve bu kişiler arasındaki ilişkiyi tayin etmesidir. Talep edildiğinde taşıyanın konşimento verme mükellefiyeti vardır.

Konşimentoda gönderilenin navlun ücreti veya sürtaraya ücreti ödemekle yükümlü olduğuna ilişkin bir kayıt yoksa, gönderilen bunlardan sorumlu tutulamaz.

Yükleten veya taşıtan ile taşıyan arasında temiz konşimento düzenlenmesine yönelik olarak garanti sözleşmesi yapılabilir fakat bu sözleşme gönderilen dahil üçüncü kişilere karşı geçersizdir. Aldatma kastı varsa taraflar arasında da hüküm ifade etmez - geçersiz kabul edilir. Kaş nüsha olarak düzenlendiği konşimentoda yazar. Tek bir nüshanın teslimi yeterlidir.

TAŞIYANIN SORUMLULUĞU

Taşıyan, navlun sözleşmesinden doğan taşıma borcunu hiç veya gereği gibi yerine getirmemesinden ileri gelen zararlardan sorumludur.

Sorumluluk halleri; Ticaret Kanununda düzenlenmiştir. Bunlar geminin başlangıçtaki elverişsizliğinden sorumluluk, eşyanın ziya veya hasara uğraması ya da geç tesliminden ileri gelen zararlardan sorumluluk halleridir.

Geminin Başlangıçta Elverişsiz Olması: Kanundaki hükme göre, her türlü navlun sözleşmesinde taşıyan geminin denize, yola ve yüke elverişli halde bulunmasını sağlamakla yükümlüdür. Taşıyan, yükle ilgili olanlara karşı, başlangıçtaki elverişsizlikten ileri gelen zararlardan sorumludur. Ancak tedbirli bir taşıyanın göstermekle yükümlü olduğu özeni göstermesine rağmen, gemiyi denize, yüke ve yola elverişsiz hale getiren eksikliği yolculuğun başlangıcına kadar keşfedemediğini ispatladığı takdirde bu sorumluluktan kurtulur. Bu durum ağırlaştırılmış bir kusur sorumluluğudur.

Eşyanın Ziya veya Hasara Uğraması ya da Geç Teslimi: Taşıyan navlun sözleşmesinin ifasında özellikle eşyanın yüklenmesinde, istifinde, taşınmasında, korunması ve gözetiminde, boşaltılmasında tedbirli bir taşıyandan beklenen dikkat ve özeni göstermekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün ihlali halinde eşyanın ziya veya hasara uğramasından ya da geç tesliminden dolayı sorumlu olur.